

Postupitelka Růžena P-ová postoupila žalující bance pohledávku, již měla proti žalovanému za dodané zboží. Pohledávku tu i postup její na žalobkyni žalovaný uznal. Proti žalobě na zaplacení oné pohledávky namítl mimo jiné též její promlčení. Nižší soudy majíce za to, že postoupená pohledávka postupem nepozbyla vlastnosti pohledávky uvedené v § 1486 čís. 1 obč. zák. a že podléhá proto promlčení tříletému, žalobu zamítly.

N e j v y š š í s o u d uznal podle žaloby a uvedl v otázce, o níž tu jde v

d ů v o d e c h:

Žalovaný napsal na opis účtu zaslaný jemu s dopisem pro žalující: »Účet souhlasí a postup na L. uznávám. V Praze 12. srpna 1928«. Toto prohlášení došlo žalující dne 14. srpna 1929 a stalo se tedy vůči ní. Z tohoto postupu a ze znění prohlášení, které učinil obchodník vůči bance, již byla dodavatelkou postoupena pohledávka z připojeného účtu, a které zní zcela určitě a bez jakéhokoliv omezení, jest usuzovati, že jím žalovaný uznal svůj dluh vůči postupníkovi (§ 1396 obč. zák.). Poněvadž pak Růžena P. měla z uvedeného účtu pohledávku proti žalovanému, nebylo jeho uznání abstraktním slibem postrádajícím právního závazku, nýbrž slibem plnění závazek z onoho účtu nyní vůči postupníkovi. Šlo tu proto o smlouvu o uznání, jež má povahu dispozice o jsoucím tu již právním poměru, jest i bez vzájemného slevování samostatným zavazovacím důvodem a mělo hmotněprávní povahu kumulativní novace. Proto také nepodléhá tento nárok z tohoto uznání promlčení, jež platí pro pohledávku tvořící podklad smlouvy, nýbrž obecnému promlčení třicetiletému (§ 1479 obč. zák.). Tato doba co do kapitálu dosud neuplynula a nižší soudy pochybily uznávše, že žalovaná pohledávka zanikla promlčením vůbec.

Čís. 15627.

Odporování v konkursním řízení.

Smlouva, již se jeden smluvník zavazuje druhému dáti do zástavy movitou věc, není smlouvou přípravnou ve smyslu § 936 obč. zák.

Splnil-li úpadce takovou smlouvu v době uvedené v § 33, odst. 1 konk. ř. (čís. 64/31 Sb. z. a n.), nejde o poskytnutí zajištění ve smyslu čís. 1 tohoto zákonitého předpisu.

V opravném řízení nelze přihlížeti k tomu, zda osoba žalovaná na vydání movité zástavy věděla nebo musila věděti o platební neschopnosti úpadcově, nepřednesl-li žalobce v první stolici skutečnosti, z nichž je dovoditi tento důvod odporovatelnosti ve smyslu § 34 čís. 2 konk. ř.

(Rozh. ze dne 2. listopadu 1936, Rv II 53/35.)

Podle žalobního přednesu byl úpadce po mnoho let se žalovanou v obchodním spojení, z kterého jí dlužil větší částky. Dne 11. srpna 1933, kdy dlužník podal již návrh na prohlášení konkursu, nabyla žalovaná zástavního práva na jednom operačním křesle a bylo jí toto křeslo

s příslušenstvím odevzdáno do držení jako ruční zástava. V tu dobu byl již úpadce nezpůsobilý platiti, kterážto okolnost musela býti žalované známa. Tímto právním jednáním dostalo se žalované částečného zajištění její pohledávky a nabyla tedy výhod před jinými věřiteli úpadcovými na úkor těch, kteří se svými pohledávkami v konkursu vyjdou na prázdno. Jest tedy toto právní jednání odporovatelné podle §§ 30 a násl. konk. ř. Žalující správce konkursní podstaty proto navrhl, by bylo prohlášeno za bezúčinné právní jednání ze dne 11. srpna 1933, jímž žalovaná nabyla zástavního práva na operačním křesle úpadcově a byla žalovaná uznána povinnou toto křeslo i s příslušenstvím odevzdati správci konkursní podstaty (žalobci). **P r v ý s o u d** uznal podle žaloby. **O d v o l a c í s o u d** žalobu zamítl.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Odvolací soud změnil rozsudek prvního soudu tak, že žalobu zamítl, poněvadž není tu předpokladů § 33 čís. 1 konk. ř. čís. 64/31 Sb. z. a n. Tento názor napadá žalobce jako dovolatel nedůvodně. Zástavní smlouva jest ovšem reální smlouva, která předpokládá podle § 1368 obč. zák. odevzdání zástavy, takže smlouva z roku 1931, kterou se nynější úpadce Ferdinand U. zavázal zřídití ihned movitou zástavu, aniž ji odevzdal zástavnímu věřiteli, není zástavní smlouvou podle § 1368 obč. zák., nýbrž jest to smlouva o slibu zástavy nebo smlouva zastavovací. Nejde tu však o úmluvu podle § 936 obč. zák., který má na mysli dohodu o uzavření budoucí smlouvy. Smlouva o slibu zástavy nebo smlouva zastavovací není takovou úmluvou proto, že již z ní vznikl zástavnímu věřiteli vynutitelný obligační nárok na zřízení zástavy, tedy na odevzdání zastavené věci. Není tedy zapotřebí sjednávatí budoucně smlouvu zástavní, nýbrž stačí pouhé splnění smlouvy zastavovací, to jest odevzdání slíbené zástavy. Vznikl proto žalované firmě z bezvadné smlouvy z roku 1931 již v roce 1931 nárok na zřízení zástavy, takže, odevzdal-li Ferdinand U. věřitelce slíbenou zástavu až dne 11. srpna 1933, tedy v době § 33, odstavci prvého konk. ř. uvedené, neposkytl žalované věřitelce podle § 33, odstavec 1 čís. 1 konk. ř. zajištění, na které neměla nároku vůbec nebo tohoto způsobu nebo tohoto času, a nenabyla tím tato věřitelka ani zvláštních výhod před jinými věřiteli, když úpadce na místo původního operačního křesla, jež věřitelce neodevzdal, nýbrž je prodal, odevzdal jí jiné operační křeslo stejné hodnoty. Žalobce se snažil v dovolání dolíčiti jen opak toho a prokázati, že žalovaná věřitelka nabyla odevzdáním operačního křesla výhody před jinými věřiteli. Z toho plyne, že trval pouze na důvodu odporu pro nadržování podle § 33 čís. 1 konk. ř. V dalších vývodech dovolacích se dovolatel obírá ovšem i otázkou, zda žalovaná věřitelka v roce 1933 a zejména dne 11. srpna 1933 věděla anebo věděti musela, že jest úpadce nezpůsobilý platiti. To však není předpoklad důvodu odporu podle § 33 čís. 1 konk. ř., nýbrž jest to předpoklad důvodu odporu podle § 34 čís. 2 konk. ř. Z toho však neplyne, že dovolatel uplatňuje a může uplatňovati i tento důvod odporu. Neboť, ač

v žalobě tvrdil, že právní jednání (to jest odevzdání operačního křesla věřitelce) jest odporovatelné podle §§ 30 a násl. konk. ř., nepřednesl v první stolici skutkovou okolnost tvořící jeden z předpokladů § 34 č. 2 konk. ř., že totiž žalovaná věděla nebo věděti musila v době, kdy jí bylo operační křeslo odevzdáno, že úpadce jest neschopen platiti. Nepřednesl-li tedy dovolatel v řízení před první stolicí tuto skutkovou okolnost, nelze k ní v dovolacím řízení přihlížeti, i když by vyplývala z výpovědí svědeckých, neboť tím by byl žalobní nárok postaven na jiný základ, než byl v první stolicí uplatněn, a to by odporovalo zásadě projednací (srovnej rozhodnutí č. 7651 Sb. n. s.). Nelze proto věc posuzovati s hlediska § 34 č. 2 konk. ř.

Čís. 15628.

Převzala-li zletilá nemanželská matka smírem s nemanželským otcem jeho vyživovací povinnost na sebe, převzala tím, nebylo-li jinak ujednáno, pouze vyživovací povinnost normální, t. j. povinnost vyživovati dítě do nabytí zletilosti po případě způsobilosti jeho k samostatnému výdělku.

(Rozh. ze dne 25. listopadu 1936, Rv II 530/36.)

Žalovaný složil na základě smíru v roce 1921 případně v roce 1927 pro své nemanželské dítě — žalobce — odbytné k vyrovnání svého závazku z titulu nemanželského otcovství »jednou pro vždy«. Smíry ty byly schváleny poručenským soudem. Při uzavření prvního smíru prohlásila tehdy již zletilá matka žalobcova za souhlasu poručníka i poručenského soudu, že tato částka jest odbytné na budoucí výživné žalobcovo jednou pro vždy. Podle druhého smíru přijala žalobcova matka za souhlasu poručníka a poručenského soudu na úplné zaplacení všech dosavadních nároků z důvodů výživného částku 200 Kč a prohlásila, že nečiní již jiných nároků. Žalobce, nyní již zletilý, pro nedostatek práce bez zaměstnání, domáhá se na žalovaném placení dalšího výživného tvrdě, že jeho matka není pro nouzi sama s to poskytovat mu již výživy. N i ž š í s o u d y žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d v podstatě proto, že žalobce jako vyučený holičský pomocník má možnost se již samostatně živiti.

N e j v y š š í s o u d uložil prvnímu soudu nové jednání a rozhodnutí.

D ů v o d y:

I když zletilá nemanželská matka smíry převzala na sebe vyživovací povinnost žalovaného, nelze v souzeném případě smírům těm podle poctivého styku (§ 914 obč. zák.) rozuměti jinak než tak, že smírem tím nezamýšlela nemanželská matka převzít jinou vyživovací povinnost než obvyklou, normální, t. j. vyživovati dítě do nabytí zletilosti po případě způsobilosti jeho k samostatnému výdělku. Žalovaný sám neuvedl žádné okolnosti, které by jinakému výkladu těchto smírů nasvědčovaly. Nelze